

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою Облік і аудит

(назва освітньої програми)

на тему: «Теоретичні основи та діюча практика обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості підприємства (на прикладі ТОВ «ВЛАСТА КП»)»

Виконавець

студентка 41 гр. ФМОІТ

Гашибаязова Марина Вячеславівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

канд. екон. наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Подвальна Наталія Едуардівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2022

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Організація обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості має стратегічне значення для підприємств будь-якої галузі та форми власності. Результати цього процесу безпосередньо впливають на виконання плану доходів та витрат, базу оподаткування підприємства, фінансову стійкість і, як наслідок, на досягнення стратегічних цілей його розвитку в умовах ринку та забезпечення прибутковості господарської діяльності та конкурентоспроможності підприємства.

Підвищена увага до стану та якості дебіторської заборгованості пов'язана із необхідністю врахування змін бізнес-середовища, що змушує суб'єктів господарювання знаходити нові підходи до оптимізації цього процесу, опрацьовувати нові форми та методи аналізу дебіторської заборгованості, розробляти системи оцінки показників стану розрахунків з використанням новітніх досягнень у галузі сучасних інформаційних технологій та прийняття відповідних управлінських рішень.

Методика обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості є невід'ємною частиною системи бухгалтерського обліку підприємства та його фінансової звітності. Важливість цих методик визначається необхідністю гармонізації теорії та практики вітчизняного бухгалтерського обліку відповідно до вимог міжнародних стандартів.

Стабільність економіки не можлива без фінансової стійкості підприємства. Саме стійкість є запорукою його виживання та основою міцного положення. Найбільший вплив на діяльність підприємства надають внутрішні чинники. Серед них особливе місце займає наявність дебіторської заборгованості. Вона є одним з основних джерел формування фінансових потоків платежів.

Для підприємства дуже важливо не допускати необґрунтованого збільшення дебіторської заборгованості, уникати її з високим ступенем

ризик, вчасно виставляти платіжні рахунки, стежити за термінами їх оплати та своєчасно вживати заходів щодо витребування простроченої заборгованості.

Питанням обліку, аналізу та аудиту дебіторської заборгованості присвячені наукові праці багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених. Значний внесок у розвиток теоретичних та практичних аспектів бухгалтерського обліку, контролю та аналізу зробили такі вітчизняні вчені, як М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, А.М. Голов, З.В. Гуцайлюк, Й.Я. Даньків, В.І. Єфіменко, Л.М. Кіндрацька, Г.Г. Кужельний, Ю.А. Кузьмінський, В.Г. Лінник, Є.В. Мних, І.М. Парасій-Вергуненко, О.А. Петрик, В.В. Сопко, В.Г. Швець, а також зарубіжні вчені І. Бернар, К. Друрі, Ж.-К. Коллі, Д. Стоун, К. Хітчинг та ін.

Вибір теми, мети, завдання, предмету та структури кваліфікаційної роботи був зумовлений дискусійністю багатьох теоретичних положень та їх практичним значенням в сучасних умовах.

Мета дослідження Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних, науково-методичних та прикладних питань з обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості та розробки пропозицій вдосконалення обліку, контролю та аналізу на підприємстві.

Завдання дослідження:

- дослідити економічну сутність дебіторської заборгованості з урахуванням положень міжнародних та вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності;
- розкрити практичну складову організації та застосування методики обліку дебіторської заборгованості з урахуванням сучасних вимог до них;
- дослідити види та порядок здійснення контролю дебіторської заборгованості на підприємстві;
- проаналізувати стан дебіторської заборгованості та ефективність управління дебіторською заборгованістю на базовому підприємстві за даними фінансової звітності та на основі результатів контролю та аналізу

запропонувати управлінські рішення.

Об'єкт дослідження Об'єктом дослідження є дебіторська заборгованість на підприємстві ТОВ «ВЛАСТА КП». Основними напрямками діяльності ТОВ «ВЛАСТА КП» відповідно до Статуту підприємства є: виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого та нетривалого зберігання; виробництво маргарину і подібних харчових жирів; перероблення молока, виробництва масла та сиру; виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів; виробництво готової їжі та страв; виробництво інших харчових продуктів, не віднесених до інших угруповань.

На підприємстві бухгалтерський облік автоматизований у програмі «1С». Також використовуються програми «Клієнт-банк», «М.Е.Дос».

Організація та ведення обліку здійснюється на підставі прийнятого підприємством наказу про облікову політику.

Предмет дослідження Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методично-організаційних та практичних аспектів бухгалтерського обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості.

Методи дослідження Дослідження проводилось із застосуванням діалектичного підходу до вивчення сучасного стану обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості підприємства. В процесі дослідження також були використані загальнонаукові методи пізнання: аналіз і синтез, індукція, дедукція, поєднання абстрактного й конкретного, групування й порівняння, конкретизація. Для обробки даних, наведених у роботі застосовувались такі методичні прийоми: огляд, документальна перевірка, техніко-економічні розрахунки, структурний аналіз, аналітичні групування, узагальнення, підрахунок.

Інформаційна база дослідження нормативні та законодавчі акти, що регламентують організацію та ведення обліку в Україні, наукові праці

вітчизняних та зарубіжних вчених довідково-інформаційні видання, матеріали науково-практичних конференцій.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (52 найменувань) та 8-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 69 сторінок. Основний зміст викладено на 51 сторінках. Робота містить 20 таблиць, 6 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні засади бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості»* розглянуто питання щодо понятійного апарату та сутності дебіторської заборгованості, надана система класифікації, оцінки та визнання дебіторської заборгованості. Розкрито організаційно-методичні аспекти обліку дебіторської заборгованості та обліку резервів сумнівних боргів.

У другому розділі *«Теорія та практика обліку і контролю дебіторської заборгованості на прикладі ТОВ «ВЛАСТА КП»* висвітлена діюча практика обліку дебіторської заборгованості ТОВ «ВЛАСТА КП», розглянуті особливості обліку дебіторської заборгованості при застосуванні автоматизованої форми обліку підприємства. Визначено методологічні засади проведення внутрішнього контролю дебіторської заборгованості.

У третьому розділі *«Аналіз стану дебіторської заборгованості та її якості на ТОВ «ВЛАСТА КП»* визначено яке місце займає дебіторська заборгованість у активах підприємства. Проведено аналіз динаміки та складу дебіторської заборгованості, її якості. Порівняно розміри дебіторської та кредиторської заборгованості. Надана оцінка платоспроможності підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Оскільки облікова політика підприємства, не встановлює порядок нарахування резерву сумнівних боргів вважаємо доцільним рекомендувати підприємству розраховувати резерв сумнівних боргів на підставі застосування методу абсолютної суми сумнівної заборгованості.

2. Усунути формальні ознаки проведення ревізійних перевірок, зокрема комісія повинна не тільки використовувати дані бухгалтерії, але і самостійно застосовувати необхідні інвентаризаційні процедури.

3. Розширити систему авансових платежів.

4. Посилити роботу щодо своєчасності виявлення недопустимих видів дебіторської заборгованості (прострочена заборгованість).

5. Активізувати роботу щодо залучення нових клієнтів.

6. Посилити поточний контроль роботи з наявними контрагентами.

7. Здійснювати систематичне проведення інвентаризації розрахунків з контрагентами.

8. Проводити детальний аналіз складу та структури дебіторської та кредиторської заборгованості з метою виявлення причин їх зростання.

9. Постійно досліджувати структуру оборотних активів та не допускати непомірного накопичення коштів в запасах та дебіторській заборгованості з метою підвищення рівня платоспроможності підприємства.